

**ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«ЛЬВІВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІЗНЕСУ ТА
ПРАВА»**

**ДАВИД І ГОЛІАФ:
ПРОБЛЕМИ БЕЗПЕКИ ТА
СТАЛОГО РОЗВИТКУ
УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ**

КОЛЕКТИВНА МОНОГРАФІЯ

Львів 2022

**ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«ЛЬВІВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІЗНЕСУ ТА
ПРАВА»**

**ДАВИД І ГОЛІАФ: ПРОБЛЕМИ БЕЗПЕКИ
ТА СТАЛОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ В
УМОВАХ ВІЙНИ**

КОЛЕКТИВНА МОНОГРАФІЯ

*DAVID AND GOLIATH: PROBLEMS OF SECURITY
AND SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF
UKRAINE IN THE CONDITIONS OF WAR*

COLLECTIVE MONOGRAPH

Львів – 2022

УДК 004:314/316:32-34

Рекомендовано до друку Вченою радою Львівського університету
бізнесу та права (*Протокол № 11 від 30 червня 2022 р.*)

Ця монографія опублікована у рамках зареєстрованих тем НДДКР Львівського
університету бізнесу та права (*№0121U111332; №0121U111333;
№0121U111334; №0121U112285; №0121U112288; №0121U112289;
№0121U112292*).

Представлені матеріали проіндексовані у міжнародній наукометричній базі
OpenAire

Рецензенти:

Juliusz Piwowarski, D.Sc., Professor, Rector, Higher School of Public and Individual Safety «Apeiron» in Cracow, Краків, Польща;

Перевозова І. В., доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри підприємництва та маркетингу, Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу, Івано-Франківськ, Україна;

Слінько С.В., доктор юридичних наук, професор, професор (кафедра кримінального процесу, криміналістики та експертології Харківський національний університет внутрішніх справ, Харків, Україна.

Давид і Голіаф: проблеми безпеки та сталого розвитку України в умовах війни: колективна монографія. Львів: Львівський університет бізнесу та права, 2022. 300 с.

Ця колективна монографія публікується у відповідності до принципів Будапештської ініціативи відкритого доступу. Закликаємо до максимального поширення і використання результатів та рекомендацій, викладених у монографії у Вашій практичній діяльності з посиланням на дані про авторство. Увесь вміст монографії ліцензовано за умовами ліцензії Creative Commons BY 4.0 International license.

Розділ 5. Вплив війни в Україні на світовий сталий розвиток

DOI: <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.6821400>

Полінкевич О.¹, Тринчук В.², Клапків Ю.³

Зміни у світовій економіці під впливом війни в Україні

Annotation. The authors of the article puts forward a thesis on determining the economic consequences of the war in Ukraine for the world. It was hypothesized that the war period has a negative impact on the economy of Ukraine and is a continuation of the conflicts, crises and pandemics that preceded it. The structure of the article corresponds to the accepted goal of developing the economic consequences of the war in Ukraine since 2014. This was done through the prism of economic and social conditions of doing business. The main method of research is the method of critical analysis of literature. Ukraine has significant losses in terms of human and financial resources. The eastern regions of Ukraine, where fierce battles are taking place, were the most affected. It has been established that the consequences of Ukraine's war for the world are negative due to increasing inflation, the threat of famine, the brewing energy crisis, the threat of stagnation and the growth of chaos in relations both with the outside world and within the

¹ Оксана Полінкевич, д.е.н., професор, професор кафедри туризму та готельно-ресторанної справи, Луцький національний технічний університет, 43018 м. Луцьк, вул. Львівська, 75, Kravomp@gmail.com, ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6924-7296>

² Віктор Тринчук, к.е.н., професор, професор кафедри фінансів, обліку та банківської справи, ДЗ "Луганський національний університет імені Тараса Шевченка", 36003, м. Полтава, вул. Коваля, 3, edukacja_poland@ukr.net, ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-7435-0159>

³ Юрій Клапків, д.е.н., ад'юнкт, ад'юнкт кафедри страхування, Лодзький університет, вул. Президент Габріеля Нарутовіча 68, 90-136 Лодзь, Польща, yurij.klapkiv@uni.lodz.pl, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-9771-5357>

country. As a result of the war in Ukraine, the world may face the problem of imbalance in regional development, the processes of impoverishment of the population in African countries and underdeveloped countries will accelerate. All this will have a negative impact on world development.

Keywords: war, economic consequences, Ukraine, the world, armed confrontation.

1. Вступ

Збройні конфлікти в сучасному світі негативно впливають на економіку. У світі близько 200 країн і в кілька разів більше етнічних, національних і племінних груп. Держави та групи мають власні інтереси та цілі. Вони можуть бути як спільними, так і розбіжними. Якщо група суб'єктів має спільні інтереси та цілі, між ними часто виникає співпраця. Якщо є конфлікт інтересів і цілей, може виникнути конфлікт. Джерела збройних конфліктів ми можемо шукати в економічних, політичних чи ідеологічних факторах. Війна в Україні триває вже понад 4 місяці. Основними формами війни є: терор мирного населення ракетним вогнем та знищення критичної інфраструктури, знищення ресурсної бази України.

Мета роботи – визначити економічні наслідки війни в Україні для світу.

Гіпотеза така: період війни негативно вплинув на економіку України і є продовженням конфліктів, криз і пандемій, які йому передували.

Для досягнення поставленої мети дослідження та перевірки даної тези використано метод порівняльного аналізу, аналогії, узагальнення, абстрагування, які є універсальними інструментами дослідження.

Для аналізу даних використовувалися методи порівняльного аналізу. Алгоритм порівняльного аналізу складався з таких елементів: 1) показники для порівняння статистичних даних; 2) виявлення тенденцій; 3) оцінка наслідків війни для України та світу. Для досягнення поставленої мети дослідження та перевірки цієї тези використано методи аналогії,

узагальнення та абстрагування, які є універсальними інструментами дослідження.

2. Результати

За оцінкою Президента України Володимира Зеленського для покриття збитків від війни потрібно більше 7 млрд. дол. в місяць. МВФ оцінив розмір критичної допомоги у сумі 5 млрд. дол. Ця сума забезпечить підтримку функціонування критично важливої інфраструктури та надання соціальних пільг.

За оцінками Європейського банку реконструкції та розвитку, понад 30% українських компаній зупинили виробництво, причому війна безпосередньо торкнулася територій, на яких виробляється понад 60% ВВП України. Десятки великих компаній відмовляються від продовження бізнесу через порушення ланцюжків поставок або неможливості гарантувати безпеку робітників, які можуть зазнати ракетного обстрілу.

Експерти Світового банку оцінили збитки України на середину квітня 564-600 млрд. дол. При оптимістичному варіанті до кінця 2022 року економіка України втратить 45%–50 % ВВП попереднього року [1].

За даними НБУ російські окупаційні війська завдали збитків на 100 млрд дол. від руйнування житла, бізнесу та інфраструктури. За оцінками НБУ, втрати фізичного капіталу від руйнувань підприємств, житла та інфраструктури на початок травня досягли 100 млрд доларів – це еквівалент 50% ВВП 2021 року. Також Україна, крім фінансових, зазнала великих втрат людського капіталу – це міграція громадян за кордон через бойові дії, а також загибель цивільних та військових. Хвилювання викликає те, що у 2020 році було проведено дослідження компанією ЮМ. Відповідно до цього було встановлено, що в 2014–2015 році близько 40 % переселених осіб не планують повертатися до Донецької області, тобто до місць відселення. [4]. Після одного місяця війни 10% українців, які перетинали кордон у Закарпатській області, не збиралися повертатися в Україну, 11% розглядали такий варіант [6]. Виникає ситуація із дефіцитом

робочої сили в Україні та уповільнення темпів відновлення економіки після війни через відчутну втрату людського капіталу та масштабний перерозподіл трудових ресурсів усередині країни. Все це негативно позначиться на рівні розвитку Західної та Східної України, виникне значний перекося у показниках розвитку.

Британський Центр економічних та ділових досліджень (*CEBR*) проаналізував економічні втрати України, спричинені анексією Криму та фактичною окупацією Донецької і Луганської областей на сході країни. Згідно із цими оцінками, прямі економічні втрати, яких зазнала Україна внаслідок військового конфлікту в період з 2014 до 2020 року, перевищили 280 млрд дол. (зокрема 58 млрд дол. лише через анексію Криму). Загалом за перші п'ять років Україна втратила внаслідок гібридної війни рівно п'яту частину свого ВВП [1].

У 2022 році світ чекав на відновлення економіки, однак воєнне вторгнення росіян в Україну та наслідки пандемії зруйнували всі надії на стабільне життя. Зриви в постачаннях змушують погіршувати прогнози щодо інфляції і світового виробництва. Це може загрожувати стагфляцією, голодом та затяжною кризою. Цим спробує скористатися Росія, щоб легітимізувати своє вторгнення в Україну в обмін на власну сировину та доступ до українського зерна.

Можна виділити такі наслідки війни в Україні для світу:

- непоборна інфляція;
- загроза голоду;
- енергетична криза;
- загроза стагфляції;
- формування хаосу.

В світі відбувається розкручування маховика глобальної інфляції, яке почалося у 2020 році через пандемію. У перші місяці пандемії економіка США впала на 32,9%, ЄС – на 11,8%. Стало зрозуміло, що без стимулів світ ризикує зануритися в депресію на довгі роки. Для підтримки попиту на товари та уникнення масових банкрутств ФРС у березні 2020 року знизила ключову ставку до 0-0,25% і запровадила політику кількісного

пом'якшення, щомісяця вливаючи в економіку по 120 млрд дол. Загалом, перевезення товарів за два останніх роки подорожчало на 400 %. Спостерігається дефіцит мікročіпів. За рік ціни на нафту зросли на 168%, вугілля – на 288%, пшеницю – на 73%. Дефіцит сировини може призвести до голоду і політичної нестабільності [2].

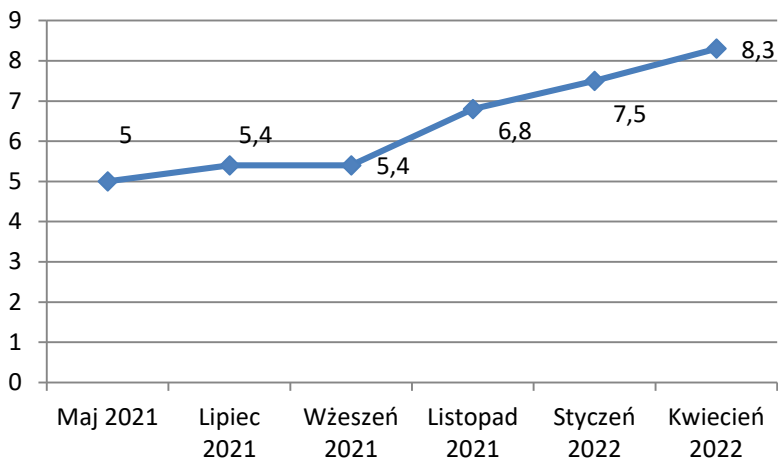

Рис. 1. Зростання інфляції в США, % [2]

Збільшення населення Землі та ріст доходів людей підвищують попит на їжу, тоді як її пропозицію гальмує негода. За даними продовольчої та аграрної організації ООН (FAO), з 2020 року ціни на продукти зросли на 60%.

Кліматичні катаклізми вже два роки тримають у напрузі всіх, хто відповідає за продовольчу безпеку. Однак про можливість голоду в багатьох країнах світу замислилися після повномасштабного вторгнення росіян в Україну.

Російська армія заблокувала українські порти, і тепер 400 мільйонів людей ризикують залишитися без ключового постачальника зерна. За даними аналітичної компанії Fitch Solutions, уже 30 країн вдалися до обмеження експорту зерна, цукру, круп та м'яса. Це суттєво обмежить пропозицію на

світовому ринку та ще більше підігріє світові ціни. На рис. 2 показано зростання світових цін на пшеницю.

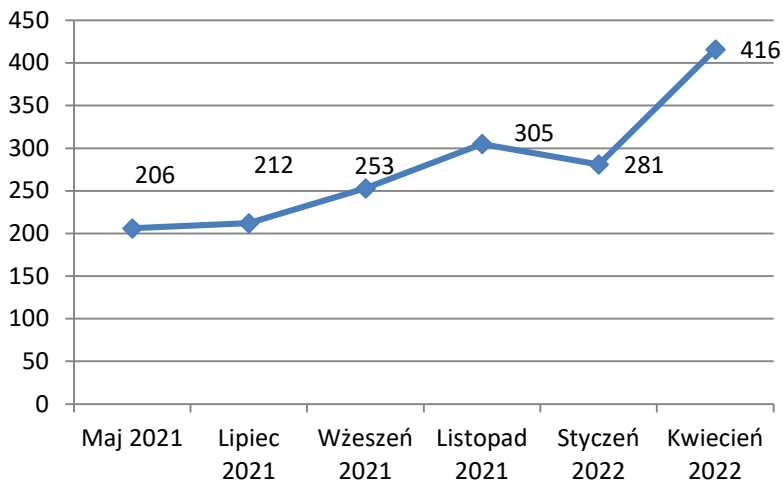

Рис. 2. Світові ціни на пшеницю, дол./тонна [2]

Наприклад, Єгипту для 102 млн населення щороку потрібно імпортувати 21 млн тонн пшениці. З них 86% надходило з РФ та України. Через обмеження постачань вартість тонни пшениці для єгиптян з початку війни зросла з 274 дол до 400 дол. До кінця 2022 року країні доведеться переплатити 1,5 млрд дол [2].

Якщо Єгипет зможе собі це дозволити, то Гана, Кенія, Мадагаскар, Ліван, Нігерія, Еритрея, Сомалі та Афганістан опиняться на межі голоду.

Сільське господарство в Україні постраждали найбільше. Бойові дії відбуваються на орних полях та фермах. Близько 13% території України є замінованою, що ускладнює посівну кампанію. Через ризик затяжної війни у Харківській, Луганській, Донецькій, Запорізькій та Херсонській областях Україна може втратити у виробництві пшениці 23%, кукурудзи – 3%, ячменю – 21%, насіння соняшника – 20%. Частка України у загальному

китайському імпорту пшеничного борошна становить 44%, кукурудзи – 55%, соняшникової олії – 59% [3]

Не меншим фактором нестабільності може стати дефіцит енергоносіїв, який впливатиме на вартість комунальних послуг та роботу низки галузей.

У 2021 році економіка відновлювалася, тому дорожчав газ. Цим вирішила скористатися Росія. "Газпром" системно знижував постачання палива до країн Євросоюзу і вимагав сертифікувати газопровід "Північний потік-2", який мав зацементувати російську монополію на європейському енергетичному ринку. Євросоюз на шантаж не піддався. Після відмови сертифікувати трубу Росія ще більше закрутила крани, і ціни на газ порівняно з 2020 роком зросли вп'ятеро. Зараз тисяча кубометрів блакитного палива коштує близько 1 тис дол. Внаслідок цього гуртові ціни на електроенергію в країнах ЄС менш ніж за рік зросли в два-три рази. Держави витрачали мільярди євро на субсидування тарифів на електроенергію, аби втримати бізнес у зоні рентабельності.

З нафтою ситуація теж важка. Попит на неї повернувся на докризовий рівень, а її виробництво гальмується через значне скорочення видобутку в період пандемії. Через це ціна на нафту за рік зросла на 65% до 114 дол за бар [2].

Комбінація шоків попиту та пропозиції вже призвела до рекордного зростання цін. У майбутньому це може загрожувати стагфляцією, тобто стан економіки, коли ціни зростають, а кількість робочих місць та зарплати падають.

Світові економічні прогнози коригуються в бік підвищення інфляції (3,95% до 6,2%) та зменшення темпів зростання ВВП (з 4,1% до 3,3%). Окрім коронавірусу та війн, світову економіку може спіткати ще один шок – поступове підвищення ключової ставки ФРС, яке відбувається в рамках боротьби з інфляцією [2].

Катастрофи поки що у світовій економіці ще немає. Проте якщо не приборкати інфляції, то можливе настання катастрофи.

3. Висновки

З опрацьованого матеріалу можна зробити такі узагальнення:

- 1) збройний конфлікт в Україні розпочався з анексії Криму та проведення АТО в Донецькій та Луганській областях. Цей період тривав з 2014 року до 24 лютого 2022 року. Він характеризується зростанням кількості внутрішньо переміщених осіб, падінням ВВП;
- 2) з початком війни Україна зазнала ще більших втрат, зважаючи на пандемію та природні катаклізми. Війна носить гібридний характер. Кожна із сторін несе значні збитки. Війна торкнулася практично всіх областей України. Дев'ять найбільш постраждалих регіонів (Харківська, Донецька, Київська, Запорізька, Миколаївська, Чернігівська, Сумська, Херсонська, Луганська області) генерують 30% ВВП. За різними прогнозами, падіння ВВП у 2022 році становитиме від -10% до -35-40% (за умови, що окуповані території не збільшаться і активна фаза триватиме кілька місяців). Їх можна порівняти зі зниженням споживання електроенергії приблизно на 35%. Щонайменше 70% ВВП України залишаються більш-менш недоторканими. Найбільше в Україні постраждало сільське господарство. Бойові дії відбуваються на орних землях і фермах. Близько 13% території України заміновано, що ускладнює проведення посівних робіт. Серед об'єктів цивільної інфраструктури зруйновано багато будівель і споруд, навчальних закладів і лікарень. З 22 березня руйнування спостерігаються майже в усіх областях, за винятком Волинського, Львівського, Закарпатського, Івано-Франківського, Чернівецького, Тернопільського та Полтавського. Металургія втратила 30% своїх активів внаслідок знищення найбільших металургійних комбінатів України: «Азовсталі», «ММК Ілліча», «Авдієвського коксохімічного заводу», «ArcelorMittal Кривий Ріг», «Запоріжсталі» та «Каметсталі»;
- 3) економічні наслідки війни в Україні негативно впливають на світову економіку. Основними диспропорціями розвитку світової економіки є: непоборна інфляція, загроза голоду, енергетична криза, загроза стагфляції, формування хаосу. Найбільше втрат несуть країни, які є слабко розвиненими.

Серед них країни Африки, у яких може бути голод. Крім того енергетична криза негативно позначається на рівню розвитку високо розвинутих країн. Паливна криза є реальною не лише для України, але й для світу. Тому варто ще більше уваги приділяти відновним джерелам енергії.

Все це негативно позначиться на рівні розвитку Західної та Східної України, виникнуть значні диспропорції регіонального та світового розвитку.

Відповідно до цього пропонуємо на регіональному рівні:

- 1) налагодити співпрацю із волонтерськими центрами за кордоном задля надходження необхідних продуктів харчування, промислових продуктів та зброї в Україну задля найшвидшого припинення війни та недопущення погіршення ситуації в Україні;
- 2) збільшити експорт електроенергії та енергоносіїв за кордон з метою отримання коштів на покриття енергетичним підприємствам збитків від ембарго на підвищення тарифів для населення;
- 3) домагатися від ЄС та розвинутих країн розблокування морських портів задля направлення зерна та продовольства в найбільш бідні країни Африки;
- 4) на світовому рівні розробляти стратегію управління хаосом на засадах соціальної відповідальності.

Стратегія управління хаосом на світовому рівні має включати окремі стратегії управління на рівня окремих країн, які міститимуть стратегії на рівні областей та окремих територіальних громад.

Приклад розробки стратегії управління хаосом через військові дії подано на рис. 3.

Для Міністерства економіки України та обласних регіональних військових адміністрацій варто розробляти стратегію управління хаосом. Для цього пропонується визначити основні напрями, які є найуразливіші в економіці та розробити стратегію подолання. Для України такими напрями є дефіцит людських ресурсів. Для цього мають бути створені нові робочі місця, послаблення рівня оподаткування для підприємців.

Рис. 3. Стратегія управління хаосом через війну в Україні

Загальна стратегія має бути запропоновано до розробки для країн ЄС та США. Основним блоком у стратегії має стати енергетична безпека. Для цього варто розробити збалансований перехід до альтернативних джерел відновної енергії, яка повністю буде відмова від російського газу та енергоносіїв. Варто налагодити співпрацю із провідними закладами в Європі щодо впровадження альтернативних джерел енергії в Україні. Розвиток концепції енергозберігаючих технологій, розробка стратегії популяризації електротранспорту є важливою для України.

4. Рекомендації

№	Напрямок рекомендації	Зміст рекомендації	Очікувані результати
1	Розробка стратегії управління хаосом на регіональному	Визначити основні напрями, які є найуразливіші в економіці та розробити стратегію	Притік робочої сили в Україну

	рівні обласними військовими адміністраціями та Міністерством економіки України	подолання. Для України такими напрямами є дефіцит людських ресурсів. Для цього мають бути створені нові робочі місця, послаблення рівня оподаткування для підприємців.	
2	Збалансування та перехід на відновні джерела енергії. Відмова від російського газу та енергоносіїв на регіональному рівні обласними військовими адміністраціями та Міністерством економіки України	Налагодження співпраці із провідними закладами в Європі щодо впровадження альтернативних джерел енергії в Україні. Розвиток концепції енергозберігаючих технологій, розробка стратегії популяризації електротранспорту	Відмова від російських енергоносіїв

Список використаних джерел

1. Рибаків Д. Росія руйнує економіку України, 23.05.2022, https://zaxid.net/rosiya_ruynuye_ekonomiku_ukrayini_n1543279
2. Мірошніченко Б. Голод, інфляція, стагнація. Куди котиться світова економіка та як на це впливає війна в Україні?. 01.06.2022. <https://www.epravda.com.ua/publications/2022/06/1/687610/>
3. Г. Вишлінський, М. Репко, Ю. Гайдай, Д. Горюнов, О. Коломієць, М. Самойлюк, Економіка України під час війни:

- оперативна оцінка, квітень 2022: аналітична записка, С. 12, <https://ces.org.ua/ua-economy-in-war/>
4. Майже 40% переселенців не планують повертатися додому після завершення війни – опитування, <https://dilo.net.ua/zhyttya/majzhe-40-pereselentsiv-ne-planuyut-povertatysya-dodomu-pislya-zavershennya-vijny-opytuvannya/>
 5. Polinkevych O., Kamiński R. (2018), *Corporate image in behavioral marketing of business entities*, *Innovative Marketing*, Volume 14, Issue 1, [http://dx.doi.org/10.21511/im.14\(1\).2018.04](http://dx.doi.org/10.21511/im.14(1).2018.04)
 6. Українські біженці: настрої та оцінки (березень 2022 р.), <https://razumkov.org.ua/napriamky/sotsiologichni-doslidzhennia/ukrainski-bizhentsi-nastroi-ta-otsinky>
 7. Полінкевич О.М. Чинники формування випереджального розвитку підприємств в умовах глобальної світової кризи. Економічний часопис–XXI. 2016. № 156 (1-2). С. 59–63 DOI: <http://dx.doi.org/10.21003/ea.V156-0013>
 8. Полінкевич О.М. Оцінювання зовнішніх передумов формування корпоративного управління на підприємствах. Актуальні проблеми економіки. 2016. № 4(178). С. 126–133.
 9. Полінкевич О.М. Формування ефективних соціально-трудова відносин у підприємницькій системі. Економічний форум. 2016. № 3. С. 330–336
 10. Polinkevych O., Kamiński R. Corporate image in behavioral marketing of business entities. *Innovative Marketing*. 2018. Volume 14, Issue 1. p 33-40. DOI: [10.21511/im.14\(1\).2018.04](https://doi.org/10.21511/im.14(1).2018.04)
 11. Вахович І., Ліпич Л., Полінкевич О., Хілуха О., Кушнір О. Організаційна культура в контексті стратегії розвитку фірми. Вісник Львівського університету. Серія економічна. 2021. Випуск 61. С. 254–264. DOI: <http://dx.doi.org/10.30970/ves.2021.61.0.6121>
 12. Полінкевич О., Камінські Р., Ліпич Л. Управління економічно поведінкою підприємства в умовах соціально-психологічної напруги. Вісник Львівського університету. Серія Економічна. 2021. Вип. 61. С. 214–224. DOI: <http://dx.doi.org/10.30970/ves.2021.61.0.6117>

ЗМІСТ

Розділ 1. Правове забезпечення функціонування держави в умовах воєнного стану

Сопільник Л., Сопільник Р. Корнієнко Д., Семчук Ю. Суб'єкти адміністративно-правового забезпечення службово-бойової діяльності Національної гвардії України в умовах воєнного стану.....4

Kryshchanovych M. Main tasks of the state policy in Ukraine's military security.....18

Александров М. Міста-герої України: правовий статус та місце у патріотичному вихованні.....31

Розділ 2. Хитра О., Чистоклетов Л. Особливості реагування на кризові ситуації в умовах російської агресії.....60

Розділ 3. Соціально-економічні аспекти відбудови і сталого розвитку України

Янковська Л.А., Семчук Ж.В., Роман Л.П. Теоретичні аспекти репатріації мігрантів у повоєнний час.....83

Смутчак З. Вплив російської агресії на ринок праці та вимушену міграцію в Україні.....93

Yasinska T. Adaptacja strategii zagranicznej działalności gospodarczej przedsiębiorstw ukraińskich do warunków wojny...108

Ліпич Л.Г., Хілуха О.А., Кушнір М.А. Розвиток та напрями трансформації військової логістики в Україні.....122

Шандрівська О. Є. Ринок промислово-складської нерухомості України в умовах війни.....137

Андрос С., Білоченко А. Інституційні моделі і управління політикою розвитку аграрного сектору економіки та сільських територій в умовах війни.....165

Розділ 4. Економічна безпека України в умовах війни

Старинський М., Кисельова О., Шлапко Т. Забезпечення економічної безпеки України як складова економічного суверенітету нашої держави в стані війни.....186

Калініченко О., Лесюк В. Забезпечення фінансової безпеки України під впливом інтеграційних процесів.....222

Старинський М., Миргород-Карпова В., Кисельова О., Система державних органів у сфері захисту та забезпечення економічної безпеки як складова економічного суверенітету України.....253

Розділ 5. Вплив війни в Україні на світовий сталий розвиток

Полінкевич О., Тринчук В., Клапків Ю. Зміни у світовій економіці під впливом війни в Україні.....287

Електронне наукове видання

Давид і Голіаф: проблеми безпеки та сталого розвитку України в умовах війни

КОЛЕКТИВНА МОНОГРАФІЯ

*Рекомендовано до друку Вченою радою Львівського університету
бізнесу та права
(протокол № 11 від 30.06.2022 року)*

Редактор Кошовий Б.-П.

Давид і Голіаф: проблеми безпеки та сталого розвитку України в умовах війни: колективна монографія. Львів: Львівський університет бізнесу та права, 2022. 300 с.

УДК 004:314/316:32-34